

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

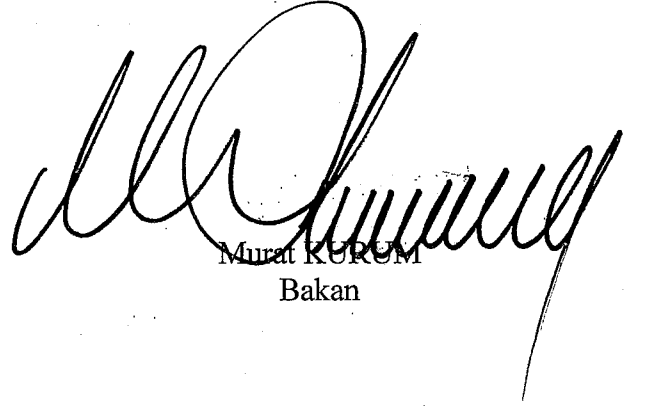
Sayı :30824082-610-3418461
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

12 Nisan 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA.

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (51 Adet, 93 Sayfa)

7/58330
GK 108

**GİRESUN MİLLETVEKİLİ
SAYIN NECATİ TİĞLİNİN
TBMM 7/58330 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

18 Kasım 2021 tarihinde, Giresun Şebinkarahisar'da Yıldızlar Holding bünyesinde faaliyet gösteren Nesko Madencilik Şirketine ait maden sahasında, bakır, kurşun, çinko madeni zenginleştirme faaliyeti sonucu ortaya çıkan kimyasal atıkların depolandığı baraj seti yıkılmış, 4 bin 500 ton zehirli, kimyasal atık, Kelkit Irmağı ve vadisi boyunca Kılıçkaya Barajı, Çamlıca Barajı, Suat Uğurlu Barajına ve Yeşilirmak'a son olarak da Çarşamba Ovasından Karadeniz'e kadar yayılabileceği bilinmektedir. Felaketin ardından Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Nesko Maden Şirketine 12 milyon 71 bin 949 TL para cezası uygulandığını, faaliyetine son verildiğini açıklamış olsa da bunun dışında nelerin yapıldığını, içme suyu kaynaklarının ve tarım alanlarının ne kadarının zarar gördüğünü öğrenmek vatandaşlarımızın en doğal yasal hakkıdır. Numune sonuçlarının kamuoyu ile paylaşılmaması soruları çöğaltmaktadır.

Konuya ilişkin olarak;

- 1) Yaşan felaketten sonra hangi alanlarda ve ne oranda kirlenme yarattığını tespit edebilmek için neden bir çalışma yapmıyorsunuz? Eğer bir çalışma yaptıysanız neden bu sonuçlarını paylaşmıyorsunuz? Kamuoyunu bu konuda bilgilendirme yükümlülüğü bakanlığınıza ait olmasına rağmen bilgilendirme yapmayarak anayasal suç işlediğinizin farkında mısınız?
- 2) Gerek Şebinkarahisar ve köylerinde gerek Kelkit Vadisi boyunca gerek Çarşamba'dan Karadeniz'e dökülünceye kadar akarsu ve derelerinde yaşanan tahribatın bağımsız bilimsel araştırma sonuçlarını, neden bugüne kadar kamuoyu ile paylaşmıyorsunuz?
- 3) Bakanlığın ceza-i müeyyide uygulamak dışında kamuoyuna karşı bilimsel analiz ve sonuçları duyurmak, vatandaşlarımızın konuya ilişkin ikna edici bilimsel verilerle bilgi sahibi olmasını sağlamak yönünde sorumluluğu ve görevi yok mudur?
- 4) Zehirli atıkların çevrede yarattığı tahribatın ne düzeyde olduğunu öğrenmek isteyen vatandaşımıza bu bilgilerin açıklanmaması acaba analiz raporlarında ki olumsuz sonuçların gizlenmesi için midir?
- 5) Bu faaliyet neticesinde, bölgede uzunca süredir tarımsal üretim ve hayvancılığın yapılamaz hale geldiğini, vatandaşlarımıza ne yaşayacak bir çevre ne yaşamını sürdürecektir bir ekonomik imkân bırakılmadığını ve yalnızca bir kısmının bu faaliyetten ve işletmeden kazanacakları düşük gelire muhtaç bırakıldığını biliyor musunuz?

CEVAP:

Giresun İli'nin Şebinkarahisar İlçesinde "çinko ve kurşun cevher zenginleştirme" faaliyeti gösteren Nesko Maden Tic. San. A.Ş. işletmesine ait atık barajı seddesinin bir bölümünde 18/11/2021 tarihi saat 19.30 civarında çökme meydana gelmiş olup, Bakanlığımızın Denetim Ekipleri ivedilikle bölgeye sevk edilerek zaman kaybetmeden çalışmalara başlanılmıştır. Yapılan incelemede, cevher zenginleştirme işlemi sonrasında oluşan sulu çamur şeklindeki atıkların depolandığı baraj seddesindeki çökme nedeniyle, atıkların sulama ve enerji üretimi amaçlı kullanılan Kılıçkaya Barajı'na doğru aktığı tespit edilmiştir.

Çevre kirliliğinin giderilmesi amacıyla yapılan çalışmalar kapsamında;

Atıkların aktığı güzergâh üzerinde yerleşim birimlerine ait kullanılan içme suyu, kaynak suyu ve göze olmadığı, civardaki köy ve mahalle su depolarının söz konusu kirlilikten etkilenmediği tespit edilmiştir. Özel işletmeye ait atığın, temiz dere suyuna karışarak Kılıçkaya Barajı'na ulaşmasına engel olmak amacıyla dere yatağı üzerine 5 adet tersip bendi (biriktirme barajı) yapılmıştır. Atıklar bu tersip bentlerine hapsedilerek, derenin doğal akış suyu ile daha fazla atığın Kılıçkaya Barajı'na taşınması engellenmiştir.

Dere yatağının hemen yanına yaklaşık 4 kilometre uzunluğunda derivasyon kanalı (taşıma kanalı) açılmış ve dereden gelen temiz suyun dere yatağındaki atığa karışmadan baraja ulaşması sağlanmıştır. Tersip bentleri ve derivasyon kanalı sayesinde hem temiz dere suyu ile atığın birbirine karışması engellenmiş, hem temiz suyun barajla buluşması sağlanmış hem de atığın baraja karışmasının önüne geçilmiştir.

Deredeki temiz suyun derivasyon kanalına alınarak su akışının kesilmesi sonrası dere yatağında kalan atıkların taşınması için iş makineleriyle çalışmalara başlanılmıştır. Dere yatağına hapsedilen atığın temizlenmesi ve yatağın atıktan tamamen arındırılması için ekiplerimiz vardiyalı olarak çalışmalarını kesintisiz sürdürmüş, sahada yürütülen temizleme çalışmaları tamamlanmıştır. Sahada yapılan temizlik çalışmaları kapsamında toplanan atıklar işletmede mevcut durumda bulunan atık depolama alanlarına aktarılmıştır. Alanda bulunan atıklar tamamen kaldırılmış olup, Bakanlığımızca sahada izleme ve rehabilitasyon süreçleri başlatılmıştır.

Bununla beraber; Nesko Maden Tic. San. A.Ş tarafından işletilen tesisten kaynaklanan çevre kirliliği sebebiyle Çevre Kanununa istinaden tesisin faaliyetleri durdurulmuştur. Analiz sonuçlarına göre söz konusu şirkete Kanunda en üst sınır olan 12 Milyon TL idari para cezası uygulanmıştır. Ayrıca, söz konusu çevreyi kirlletme fiilinin Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri kapsamında değerlendirilmesi için işletme yetkilileri hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.